

חיל'הים, בשארם ובאילת: אין אפשרות להפעיל כוח ימי משמעותי מאילת

טאבוק, פירושם הרבה יותר מטוסים כדי להשיג אותו אפקט המושג בהפצצה מתוך הפריסה הנוכחית, פחות חימוש ויותר מטוסי יירוט מלוויים — ביתר לנכח הימצאות מטוסי אפי-15 בעתיד הקרוב בידי הסעודים. ברם, אף שהעומק המצרי והסעודי, מתרחקים מן התשתית האווירית הישראלית שלאחר נסיגה מסיני, הרי זירת הקרב עצמה — היינו: מרחבי סיני בין הקר הירוק ותעלת-סואץ — "מתקרבת" אל התשתית האווירית של ישראל, שרובה פרוסה במרכז ובדרום ישראל. כלפי זירת הקרב העיקרית גדלה, איפוא, עוצמת חיל-האוויר הישחאלי.

הנוכחיים. התפתחויות כאלה יעלו מחשש את ערך גורם העומק, האולי אף יהפכו אותו למכריע.

צימצום מעגל

יעדי התקיפה

דחיית חיל-האוויר לתוך תחומי הקר-הירוק תקי טין את טווח הפעולה האפקטיבי של מטוסי כלפי מטרות בעומק המצרי והסעודי, וכן כלפי מטרות שנחמת לאורך ים-סוף. לעובדה זו מספר משמעותיות עיקריות:

במיסגרות אימונים שונות, ואם במיסגרות אבטחה יעור דיות.

- מערכת ההגנה האווירית, המגינה על המרחב הי כולל של המדינה.
- מערכת ההגנה האווירית, הכפופה לכל שדה תעופה ששלעצמו, ומיועדת בלעדית להגנתו.
- מטוסים המצויים בכוננות להמראה מיידיית בכל שדה.
- ובנוסף-גון, שבהם נשמרים המטוסים, וכן בונקרים להגנת הטייסים.

● מערך לחימה מסלולים שנפגעו בהפצצה. ● מערך כולל זה, וכיחוד האלמנטים האחרים נים שלו, היינו: מיוגון המטוסים בתוך דירום, מיוור הדירים על פני שטח גדול, המוספר הגדול של המסלולים ומסלולים אלטרנטיביים, הכו שר לתקן במהירות מסלולים שנפגעו והגנת הנ"מ של השדה, כל אלה הופכים את המשמה של "קרקוע" חיל-האוויר לבת-ידיאילית בתנאי הטכנולוגיה של היום.

אפילו חיל-האוויר הנהנה מעליונות איכותית מוחלטת, כדוגמת חיל-האוויר הישראלי במלחמת 73, לא הצליח להשיג עליונות אווירית באמצעות תקיפת שדות התעופה הערביים, והישגיו בתקיפות אלו היו בלתי משמעותיים ובלתי כזאיים.

ה הפתיחות השניה שלי, בהקשר למשמעויות של הצטמקות מרחב הפריסה הטריטוריאלי של חיל- האוויר, מתייחסת לניצול הנוכחי של יתרון העומק שמעי

הישיבה בשארם אינה מעניקה לישראל יכולת להבטחת החופש הימי

ניקים שטחי סיני: הפריסה הנוכחית של חיל-האוויר בסיני אינה מנצלת כלל את היתרון הפוטנציאלי שמעניקים מרחבי סיני מפני מיתקפת קירקוע. הן שדה רפידים, הן שדה אפירה הן שדה עציין ממקמים במרחק של עשרות ק"מ בלבד משדות תעופה מצריים, סעודיים או ירדניים. כך שזמן הטיסה משדות התעופה הערביים לשדות אלה אינו עולה על דקות ספורות (תלוי בתצורת הטיסה). רק שדה עיטם, בפיתחת רפיה, מנצל את העומק שמעניקים שטחי סיני. הוא מהווה כיום את "שדה העומק" של ישראל.

בהשוואה לפריסה הנוכחית של חיל-האוויר בסיני, הרי פריסתו בתחומי הקר-הירוק — וכיחוד אם שדות עיטם ועציין יושארו כיוי ישראל, מגדירה את טווח ההרתעה מפני תקי פות אוויר מצריות, שכן בסיני המפורז לא יוקי מן שדות תעופה מצריים.

אם שדות התעופה האלטרנטיביים יוקמו בתחומי הקר הירוק, באזור החולות של הנגב הצפון-מערבי, הרי יש בכך כדי להעניק עומק יחסי גם מפני תקיפות מן החזית הירדנית, אף כי הקמת שדות תעופה באזור זה הינה בעייתית כשלעצמה: שכן אזור הנגב ביכלל, ואזור זה בפרט, עתידים לשמש כעורף אסטרטגי של ישראל לאחר נסיגה מסיני לגבי כוחות היבשה, מחסני-חירום וכן מרחבי-אימונים עיקרי לכוחות היבשה.

מיגבלת מרחב הפריסה הינה, איפוא, בעיקר מיגבלה בטווח הזמן הארוך, היינו: אובדן סיני שולל מישראל מרחבים להקמת תשתית אווירית הנהנית מעומק יחסי, מצד אחד, וכן הוא יוצר מצב בו התפתחויות טכנולוגיות שונות עלולות לשנות באופן דרסטי את כושר שרירותם של חילות-האוויר בפני תקיפות קירקוע. לדוגמה: שילוב של עוצמת ההרס של מטעני דלק-אוויר עם הנחיה מדרר ייקת, עלולה לבטל את עצמדתם של מיגוני המטוסים

ציפוף הפעילות האווירית

דחיית חיל-האוויר לתחומי הקר-הירוק והגידול העתידי במספר השדות המטוסים, יצופפו את הפעיר לוח האווירית מעל המרחב האווירי של ישראל, אם נוסף לכך, כי במלחמה שתפרץ בתנאי העירכות בקר-הירוק יוסטו מוקדי הפעילות האווירית לכיוון המרחב האווירי של ישראל, הרי בעיית הצפיפות מקבלת מישהה-תוקף. סביר, למשל, כי בנסיבות אלו תיווצרנה בעיות שליטה ובקרה על המערך האווירי של ישראל, הן ברגיעה הן בשעת מלחמה. ציפוף הפעילות האווירית מעל המרחב האווירי של ישראל ישפיע על היתרון הישראלי בקרבות אוויר-אוויר, למשל, שכן, בנסיבות אלו ייתכן ולראשונה ייתקל חיל-האוויר בתופעה שעד כה נתקל בה רק בהקשר למערכי הגנת אווירית: היינו, הרוויית המרחב האווירי. הרוויית זו מתבקשת משלושה כיוונים:

” החזרת שארם-א-שייך תשמיט את האוכציה להגיב על מצור ימי

- ראשית, הגידול העתידי הצפוי במספר המטוסים, המסוקים והמטוסים-ללא-טייס לסוגיהם בסד"כ מדינות ערב.
- שנית, הצטמקות התשתית האווירית של ישראל.
- שלישית, הסטת מוקדי הפעילות האווירית לכיוון תשתית זו במלחמה עתידית.

ושלושה גורמים אלה עלולים ליצור מצב בו גם אם תיחס בין כמות המטוסים שבידי ישראל לזו שבידי הערר בים נשאיר יציב, הרי עצם הגידול המחולט של חילות האוויר עלול לפגוע בעליונות ישראל בקרבות אוויר- אוויר. שכן, אף כי עד רמה מסוימת של צפיפות המרחב האווירי, עשוי דווקא חיל-האוויר הנהנה מיתרון איכותי לנצל את ריבוי המטוסים להגחלת יתרונה, הרי מעבר לרמה מסוימת של הרוויית המרחב האווירי מתחיל היתרון האיכותי להישחק. שכן הרווייה גבוהה של המרחב האווירי פירושה הגדלת אלמנט המקריות בקרבות אוויר- אוויר, עובדה שתואר לעת הצד הנהנה משליונות איכותית בתנאים רגילים של קרב סדור ומבוקר.

חסימת מיצרי יובל

ה יום בסיס ימי ואווירי באזור שארם-אל-שייך, מצד אחד, והשליטה בחוף הדרום-מזרחי של מיפרץ-סואץ, מצד שני, מאפשרים לצה"ל לחסום את מיצרי יובל — במבוא הדרומי של מיפרץ סואץ — למעבר אוניות, ובכך למנוע למעשה, מעבר אוניות אל תעלת סואץ או ממנה, אופציה התקפית-הרתעתית אחרת, שמאפשרת הנוכחות הישראלית בשארם-אל-שייך, היא חסימת מיצרי טיראן למעבר אוניות לירדן או ממנה. הצורך לממש אופציות אלה עקוד לעזות (המשך בעמוד 34)

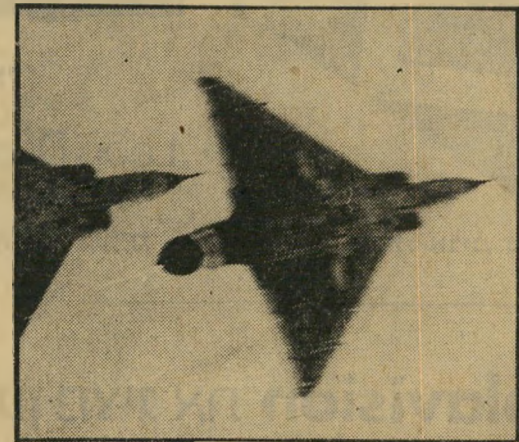
מאת שאבי תמיר

● תוצאת חלק מן היעדים שמצויים כיום בטווח התקיפה של מטוסי חיל-האוויר אל מחוץ לטווח זה.

● הרחקת חלק מן היעדים הערביים לטווח אליו מסוגלים להגיע רק חלק ממטוסי חיל-האוויר, עובדה המהווה מיגבלה על הקצאה אופטימלית של מטוסים למשימת השונות.

● הרחקת מטרות מצריות וסעודיות, המצוי יות כיום בטווח טיסה של דקות ספורות. לעובד זה זו משמעותיות בהקשר להיקף החימוש שמסוגלים המטוסים לשאת, לקצב הגיחות ומיספרן, לצורך לזוות מטוסי-הפצצה כמטריית מטוסי-יירוט, וכן לסיכויים להשיג הפתעה בהתי קפה. לדוגמה: מיגבלת המרחק תכפה על הי מטוסים נשיאת חימוש קטן יותר, מצד אחד, וכן תקטין את מיספר הגיחות שניתן לבצע בכל פרק זמן נתון. מאחר ומיספר גיחות כולל, כאשר הוא מוכפל במישקל החימוש הנישא, מבטא את העוצמה הכוללת של חיל-האוויר בפרק זמן נתון, הרי אין ספק, שעוצמה זו קבנה כלפי יעדים בעומק הסעודי והמצרי ולאוי רך יסיפוף.

● הקטנת האיום הישראלי כלפי יעדים בעורף המצרי בכלל, וכלפי "הבטן הרכה" של מצריים בפרט (איזור מצריים התיכונה הדרומית), וכן כלפי יעדים בעומק הסעודי ובשטחי ההיערכות הקדמיים של הצבא הסעודי למיתקפת נגד ישראל — כולל איזור טאבוק — כמתחייב מתוך ויתור על שדה אפירה, כל אלה פוגעים בכושר ההרתעה של ישראל מול אפשרות של שימוש מצרי ביטילי סקאד נגד ערי ישראל; שכן כל מאמץ הפצצה ישראלי פוטנציאלי בעומק המצרי והסעודי, וכן כלפי איזור

באוויר: פגיעה במאזן ההפצצה